

ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE (EÚ) 2023/550

z 8. marca 2023

týkajúce sa národných programov na podporu plánovania udržateľnej mestskej mobility

[oznámené pod číslom C(2023) 1524]

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

- (1) V Európskej zelenej dohode ⁽¹⁾ sa stanovuje cieľ dosiahnuť do roku 2050 klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ. Vyzýva sa v nej na zníženie emisií skleníkových plynov z dopravy o 90 %. V stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu ⁽²⁾ sa predložili opatrenia, ktoré majú pomôcť dosiahnuť tento cieľ, vrátane opatrení na podporu udržateľnej, inteligentnej, bezpečnej a zdravej mestskej mobility.
- (2) V oznámení o novom rámci EÚ pre mestskú mobilitu ⁽³⁾ sa uprednostňujú udržateľnejšie dopravné riešenia – hromadná a verejná doprava, spoločná mobilita, chôdza a cyklistika – s cieľom zvýšiť ich využívanie pre lepšiu a energeticky efektívnejšiu mobilitu „od dverí k dverám“, čím sa zároveň prispieva k zdraviu a dobrým životným podmienkam občanov.
- (3) Udržateľnou mestskou mobilitou sa prispieva k sérii európskych politík zameraných na podporu mobility s nízkymi a nulovými emisiami ⁽⁴⁾, zlepšenie kvality ovzdušia a bezpečnosti cestnej premávky, pričom sa vytvárajú súvisiace prínosy pre zdravie a životné podmienky občanov. Účinné plánovanie mestskej mobility môže pomôcť podporiť súvisiace európske a vnútroštátne politiky priamo na miestnej úrovni. Ako sa zdôrazňuje v oznámení o dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ ⁽⁵⁾ a sprievodnom akčnom pláne EÚ pre vidiek, lepšia integrácia mestskej, prímestskej a vidieckej mobility je nevyhnutná na podporu riešení v oblasti udržateľnej mobility.
- (4) Balíkom opatrení v oblasti mestskej mobility z roku 2013 ⁽⁶⁾ sa zaviedli plány udržateľnej mestskej mobility ako rámec pre mestá a veľkomestá pri plánovaní a realizácii riešení problémov politiky v oblasti mestskej mobility v celej funkčnej mestskej oblasti. Komisia odvtedy podporuje rozsiahle uplatňovanie plánov udržateľnej mestskej mobility ako základného kameňa európskej politiky mestskej mobility. Túto koncepciu a súvisiace európske usmernenia týkajúce sa plánu udržateľnej mestskej mobility využívajú vo veľkej miere miestne orgány, plánovači a zainteresované strany. Ukázalo sa, že ide o efektívny, spoľahlivý a flexibilný nástroj, o ktorý sa mestá môžu oprieť pri plánovaní opatrení v oblasti mestskej mobility.
- (5) Európsky dvor audítorov vo svojej osobitnej správe 06/2020: Udržateľná mestská mobilita v EÚ ⁽⁷⁾ zdôraznil, že členské štáty a ich mestá sú zodpovedné za riadenie politiky mestskej mobility, a to v súlade so zásadou subsidiarity. Dvor audítorov zistil, že miestne opatrenia v oblasti mestskej mobility neboli vždy v súlade s cieľmi udržateľnej mestskej mobility. Národné programy na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility by prispeli k zlepšeniu väzieb medzi koncepciou plánov udržateľnej mestskej mobility a miestnymi plánmi udržateľnej mestskej mobility.

⁽¹⁾ COM(2019) 640 final.

⁽²⁾ COM(2020) 789 final.

⁽³⁾ COM(2021) 811 final.

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1161 z 20. júna 2019, ktorou sa mení smernica 2009/33/ES o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidiel cestnej dopravy (Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 116).

⁽⁵⁾ COM(2021) 345 final.

⁽⁶⁾ COM(2013) 913 final.

⁽⁷⁾ Osobitná správa 06/2020: Udržateľná mestská mobilita v EÚ: výrazné zlepšenie nie je možné bez záväzku členských štátov.

- (6) V revidovanom nariadení o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) ⁽⁸⁾ sa navrhuje, aby mestské uzly v sieti TEN-T prijali plán udržateľnej mestskej mobility v súlade s požiadavkami uvedenými v jeho prílohe V a zbierali a predkladali Komisii príslušné údaje o mestskej mobilite. Pokiaľ ide o požiadavky na zber údajov a podávanie správ, následným vykonávacím aktom sa stanoví zoznam ukazovateľov udržateľnej mestskej mobility a metodika ich výpočtu. Po jeho prijatí to budú na úrovni EÚ jediné záväzné požiadavky, ktoré sa týkajú plánov udržateľnej mestskej mobility. Národné programy na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility ponúknu mestským uzlom v sieti TEN-T odborné znalosti s cieľom pomôcť im splniť tieto požiadavky.
- (7) Mestá čelia problémom pri monitorovaní pokroku v súvislosti s opatreniami udržateľnej mestskej mobility pomocou ukazovateľov. Zber údajov si vyžaduje administratívne a finančné zdroje a mestá majú často ťažkosti s prístupom k dostupným údajom, ktorými disponujú vnútroštátne a regionálne orgány a iné subjekty. Členské štáty by mali uľahčovať zdieľanie a využívanie dátových súborov prostredníctvom centrálnych prístupových bodov a decentralizovaných dátových priestorov. Mestám to v budúcich rokoch pomôže zlepšiť ich systémy monitorovania.
- (8) Všetkým mestám je k dispozícii aj kompendium nezáväzných usmernení ⁽⁹⁾ a referenčných materiálov týkajúcich sa plánov udržateľnej mestskej mobility, ktoré boli vypracované ako súčasť projektov spolufinancovaných z EÚ, s cieľom podporiť ich pri príprave a vykonávaní ich jednotlivých plánov udržateľnej mestskej mobility. Mestá môžu tento informačný zdroj využívať podľa svojich potrieb. Expertná skupina Komisie pre mestskú mobilitu ⁽¹⁰⁾ by mala pomôcť pri doplňovaní a zjednodušovaní kompendia nezáväzných usmernení týkajúcich sa plánov udržateľnej mestskej mobility.
- (9) Členské štáty by mali podporovať mestá pri príprave plánov udržateľnej mestskej mobility s cieľom pomôcť im zlepšiť kvalitu ich plánov udržateľnej mestskej mobility a lepšie zosúladiť tieto plány s rámcom EÚ.
- (10) Za vypracovanie, prijatie a vykonávanie svojich plánov udržateľnej mestskej mobility, ako aj za vykonanie opatrení, ktoré sú v nich uvedené, sú v konečnom dôsledku zodpovedné samotné mestá.

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. ÚČEL A ROZSAH PÔSOBNOSTI

1.1. Úvod

Balíkom opatrení v oblasti mestskej mobility z roku 2013 sa zaviedla koncepcia plánov udržateľnej mestskej mobility ⁽¹¹⁾ ako základný kameň rámca pre mestá, veľkomestá a regióny na riešenie výziev politiky mestskej mobility. Koncepciu plánov udržateľnej mestskej mobility treba aktualizovať, aby sa v nej zohľadňovali nové stratégie EÚ a integrovali nové politické priority. Uvádza sa to v prílohe k tomuto odporúčaniu ako koncepcia plánov udržateľnej mestskej mobility.

Na základe koncepcie plánov udržateľnej mestskej mobility sa v usmerneniach týkajúcich sa plánu udržateľnej mestskej mobility poskytujú mestám odporúčania k procesu prípravy a vykonávaniu ich plánov udržateľnej mestskej mobility.

Počas posledného desaťročia túto koncepciu presadzovala Komisia a vo veľkej miere ju dobrovoľne využívalo mnoho miest v celej EÚ pri plánovaní svojho prechodu na atraktívnu, inkluzívnu a udržateľnú mestskú mobilitu.

Mestá, ktoré uplatňovali koncepciu plánov udržateľnej mestskej mobility, zistili, že ide o účinný, komplexný a flexibilný nástroj, ktorý presahuje administratívne hranice miest a pokrýva celú „funkčnú mestskú oblasť“, pričom zohľadňuje prepojenia s okolitým územím a toky dochádzky do zamestnania a prepojenia medzi mestom a vidiekom.

V pracovnom dokumente útvarov Komisie o novom rámci EÚ pre mestskú mobilitu ⁽¹²⁾ sa zdôraznilo, že plány udržateľnej mestskej mobility sú konzistentným rámcom dlhodobého plánovania, ktorý zahŕňa všetky príslušné strany. Odolnosť koncepcie sa preukázala najmä počas pandémie COVID-19, keďže mnohé mestá s plánom udržateľnej mestskej mobility boli schopné rýchlo a efektívne prispôbiť svoje politiky mobility. Následne boli schopné ľahšie vykonávať zmeny vo svojich systémoch mobility ako tie, ktoré nemali porovnateľné plány. V mnohých prípadoch už boli núdzové postupy a postupy odolnosti opísané v existujúcich plánoch udržateľnej mestskej mobility.

⁽⁸⁾ COM(2021) 812 final.

⁽⁹⁾ Súčasťou usmernení týkajúcich sa plánov udržateľnej mestskej mobility sú usmernenia pre vypracovanie a vykonávanie plánu udržateľnej mestskej mobility a ďalšie referenčné materiály, ktoré sú dostupné na portáli strediska monitorovania mestskej mobility ELTIS; <https://www.eltis.org/mobility-plans/topic-guides>.

⁽¹⁰⁾ Rozhodnutie Komisie C(2022) 5320 z 28. júla 2022, ktorým sa zriaďuje expertná skupina Komisie pre mestskú mobilitu; Expertná skupina pre mestskú mobilitu.

⁽¹¹⁾ Pozri prílohu k oznámeniu Komisie zo 17. decembra 2013 s názvom Spoločné vytvorenie konkurencieschopnej mestskej mobility efektívne využívajúcej zdroje [COM(2013) 913 final].

⁽¹²⁾ COM(2021) 811 final.

Pri hodnotení balíka opatrení v oblasti mestskej mobility z roku 2013 sa však ako hlavný nedostatok zistilo nerovnomerné uplatňovanie plánov udržateľnej mestskej mobility v členských štátoch. Mnohé mestá a veľkomestá ešte stále nemajú plán udržateľnej mestskej mobility a kvalita existujúcich plánov udržateľnej mestskej mobility sa výrazne líši. Existuje aj jasná nerovnováha medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o celkové pokrytie miest plánmi udržateľnej mestskej mobility.

Toto odporúčanie je preto určené členským štátom.

1.2. Potreba opatrení na úrovni členských štátov

Na základe rozsiahlych skúseností s používaním koncepcie plánov udržateľnej mestskej mobility od roku 2013 hodnotenie balíka opatrení v oblasti mestskej mobility z roku 2013 ukázalo, že problémom sú stále kapacita a odborné znalosti, najmä v malých a stredne veľkých mestách, ako aj chýbajúca účasť a podpora na vnútroštátnej úrovni.

Poukazuje sa tým na všeobecnú potrebu zabezpečenia súladu s koncepciou plánov udržateľnej mestskej mobility a koordinácie rôznych činností, ktoré mestá a mestské oblasti vykonávajú pri príprave, vykonávaní a monitorovaní svojich plánov mobility.

Ako sa zdôrazňuje v novom rámci EÚ pre mestskú mobilitu, treba posilniť riadenie a vlastníctvo na vnútroštátnej úrovni, vytvoriť podporný rámec na užšie zosúladenie plánov udržateľnej mestskej mobility s koncepciou plánov udržateľnej mestskej mobility, pričom treba zohľadniť miestne okolnosti, postupy plánovania a inštitucionálne štruktúry, a to v súlade so zásadou subsidiarity.

1.3. Previazanosť s TEN-T

Návrh revidovaného nariadenia o TEN-T⁽¹³⁾ zahŕňa posilnenie úlohy miest ako dôležitých uzlov pre udržateľnú, bezpečnú, efektívnu a multimodálnu dopravu v celej Európe a mimo nej. S cieľom umožniť efektívne fungovanie siete TEN-T Komisia navrhla, aby členské štáty do 31. decembra 2025 zabezpečili, že mestské uzly v sieti TEN-T prijímú plán udržateľnej mestskej mobility a zozbierajú príslušné údaje o mestskej mobilite.

V mestských uzloch by sa mal zohľadniť vplyv rôznych opatrení v oblasti mestskej mobility na dopravné toky, tak toky cestujúcich, ako aj nákladnej dopravy, po celej dĺžke siete TEN-T. Opatrenia by sa mali zamerať na zabezpečenie plynulého tranzitu cez mestské uzly, ich obchádzku alebo vzájomné prepojenie mestských uzlov vrátane vozidiel s nulovými emisiami. Opatrenia by mali pomôcť zmierniť preťaženie, zvýšiť podiel rôznych druhov verejnej dopravy a aktívnych druhov dopravy, zlepšiť bezpečnosť cestnej premávky a odstrániť úzke miesta, ktoré ovplyvňujú dopravné toky v sieti TEN-T.

Cieľom tohto odporúčania je preto poskytnúť ďalšiu podporu členským štátom a mestám pri príprave na splnenie navrhovaných požiadaviek na mestské uzly.

Týmto odporúčaním nie je dotknuté budúce prijatie revidovaného nariadenia o TEN-T na základe uvedeného návrhu ani žiadne záväzky týkajúce sa plánu udržateľnej mestskej mobility, ktoré obsahuje.

1.4. Koordinácia na miestnej úrovni v záujme synergií medzi prístupmi odvetvového a priestorového plánovania

Vypracovanie plánov udržateľnej mestskej mobility si vyžaduje integrovaný prístup, ktorý sa zaoberá dvoma aspektmi: integráciou mestskej mobility do plánovania siete dopravného systému („sieťový prístup“) a integráciou do medziodvetvovej stratégie pre udržateľný rozvoj miest („prístup založený na miestnom kontexte“).

Doprava je nevyhnutnou súčasťou efektívneho a účinného prístupu k integrovanému prístupu priestorového plánovania na mestskej/miestnej úrovni. Plány udržateľnej mestskej mobility by sa preto mali pripravovať a vykonávať v úzkej koordinácii s miestnymi a regionálnymi plánmi mobility, priestorovými plánmi a príslušnými odvetvovými plánmi. Okrem lepšieho zosúladenia plánov udržateľnej mestskej mobility s cieľmi odvetvovej politiky sa tým znižuje aj administratívna záťaž miestnych orgánov.

Členské štáty by mali zabezpečiť kompatibilitu a koherentnosť medzi cieľmi odvetvovej politiky a plánovaním mestskej mobility tak, že

- podporia mestá pri premene európskych a národných cieľov na miestne mestské politiky, stratégie a plánovacie dokumenty, ako sú plány udržateľnej mestskej mobility, plány udržateľnej mestskej logistiky, akčné plány v oblasti udržateľnej energetiky a klímy, zmluvy v oblasti klímy a Dohody o zelených mestách,

⁽¹³⁾ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete [COM(2021) 812 final].

- sa budú zaoberať potrebami a špecifikami miest a mestských oblastí v zastrešujúcich národných alebo regionálnych stratégiách a plánovacích dokumentoch, ako sú národné a regionálne plány dopravy, národné politické rámce pre zavádzanie infraštruktúry alternatívnych palív, národné energetické a klimatické plány, stratégie v oblasti verejného zdravia, stratégie pre udržateľný rozvoj miest,
- sa budú zaoberať potrebami a špecifikami miest a mestských oblastí v rámci vnútroštátnych opatrení týkajúcich sa európskych a medzinárodných záväzkov, ako je európsky semester a pracovné plány pre koridor základnej siete TEN-T.

2. NARODNÝ PROGRAM NA PODPORU PLÁNOV UDRŽATELNEJ MESTSKEJ MOBILITY

2.1. Ciele

Komisia vyzýva každý členský štát, aby zaviedol národný program na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility zameraný na podporu miest, posilnenie riadenia a zvýšenie celoštátnej koordinácie, plánovanie a zabezpečenie uplatňovania politík udržateľnej mestskej mobility a zlepšenie koordinácie medzi regiónmi, veľkomestami a mestami a medzi mestskými a vidieckymi oblasťami.

2.2. Rozsah programu

Národné programy na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility by mali zahŕňať opatrenia na:

- vypracovanie vnútroštátnych usmernení pre plánovanie mestskej mobility založených na aktualizovanej koncepcii plánov udržateľnej mestskej mobility, ktorá je uvedená v prílohe k tomuto odporúčanju Komisie, a zohľadňujúcich usmernenia týkajúce sa plánu udržateľnej mestskej mobility ⁽¹⁴⁾, ktoré sa integrovaným spôsobom zaoberajú mobilitou cestujúcich, nákladnou dopravou a logistikou,
- poskytovanie technickej pomoci a odbornej podpory,
- vypracovanie vnútroštátneho prístupu k vypracovaniu a vykonávaniu plánov udržateľnej mestskej mobility v mestách v spolupráci s prímestskými a vidieckymi oblasťami okolo mesta, ktoré sa týkajú celej funkčnej mestskej oblasti (mesto a jeho zóna dochádzky do práce),
- oživenie vnútroštátnej siete regiónov, veľkomiest a miest s cieľom podporiť partnerské učenie a vymieňať si osvedčené postupy vrátane najvzdialenejších regiónov EÚ a iných odľahlých oblastí, ostrovných, okrajových a riedko osídlených oblastí,
- vykonávanie programu odbornej prípravy pre mestá vrátane budovania kapacít,
- poskytovanie finančnej podpory mestám na nábor a udržanie administratívnych kapacít a prijatie dočasnej odbornej podpory,
- organizáciu a koordináciu komunikačných kampaní a činností súvisiacich s plánmi udržateľnej mestskej mobility,
- zvýšenie povedomia o informáciách a usmerneniach uverejňovaných na portáli európskeho strediska monitorovania mestskej mobility ⁽¹⁵⁾,
- preskúmanie a odporúčanie, ako zlepšiť kvalitu plánov udržateľnej mestskej mobility v súlade s koncepciou plánov udržateľnej mestskej mobility; uľahčí to vypracovanie plánov udržateľnej mestskej mobility, ak sa vyžadujú ako podmienka verejného alebo súkromného financovania,
- preverenie vnútroštátneho legislatívneho rámca z hľadiska prekážok pri vypracúvaní účinných plánov udržateľnej mestskej mobility v mestách,
- pomoc príslušným orgánom pri zlepšovaní koordinácie v rámci zabezpečovania dopravnej infraštruktúry a služieb vo funkčnej mestskej oblasti,
- pomoc miestnym orgánom pri integrácii a zlepšovaní koordinácie medzi plánmi udržateľnej mestskej mobility a priestorovým plánovaním a pri zlepšovaní zosúladenia a synergií s akčnými plánmi v oblasti udržateľnej energetiky a klímy, plánmi udržateľnej mestskej logistiky a inými príslušnými plánmi,
- posilnenie monitorovania vykonávania plánov udržateľnej mestskej mobility, a to zavádzaním mechanizmov na meranie pokroku pri dosahovaní zámerov a cieľov plánov udržateľnej mestskej mobility,

⁽¹⁴⁾ Usmernenia týkajúce sa plánu udržateľnej mestskej mobility na vypracovanie a vykonávanie plánov udržateľnej mestskej mobility sú k dispozícii na portáli strediska monitorovania mestskej mobility ELTIS; <https://www.eltis.org/mobility-plans/sump-guidelines>.

⁽¹⁵⁾ <https://www.eltis.org/mobility-plans/topic-guides>.

- výpočet ukazovateľov udržateľnej mestskej mobility podľa metodiky Komisie ⁽¹⁶⁾, koordináciu a podporu zberu údajov a uľahčenie prístupu k vnútroštátnym, regionálnym alebo súkromným údajom potrebným na výpočet ukazovateľov mestskej mobility, ich zdieľanie a využívanie,
- monitorovanie pokroku pri dosahovaní cieľov odvetvovej politiky vrátane dekarbonizácie a bezpečnosti cestnej premávky, podporu miest pri vývoji mechanizmov na zber rozčlenených údajov vrátane údajov podľa rodu,
- pravidelnú aktualizáciu častí o mestách a národných plánoch na portáli európskeho strediska monitorovania mestskej mobility,
- podporu vykonávania aspektov mestskej mobility v rámci misie zameranej na klimaticky neutrálne a inteligentné mestá.

Rozsah podporného programu by sa mal určiť v spolupráci s mestami a regiónmi a pravidelne preskúmať na základe ich potrieb a spätnej väzby.

2.3. Financovanie a zabezpečovanie kvality

Plány udržateľnej mestskej mobility sú účinným rámcom pre plánovanie a realizáciu verejných alebo súkromných investícií do mestskej mobility.

Členské štáty by mali prijať opatrenia na informovanie o možnostiach financovania a ich podporu, na zlepšenie kvality plánov udržateľnej mestskej mobility a ich užšie zosúladenie s koncepciou plánov udržateľnej mestskej mobility.

Existuje široká škála európskeho, vnútroštátneho a regionálneho financovania a finančných nástrojov, ktoré môžu podporiť procesy plánov udržateľnej mestskej mobility, ako sú:

- Nástroj na prepájanie Európy,
- Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond vrátane iniciatívy Interreg a programu URBACT,
- program Horizont Európa vrátane misií a akcií iniciatívy CIVITAS,
- Program Invest EU, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a plán REPowerEU,
- program Digitálna Európa,
- spravodlivá transformácia,
- Inovačný fond,
- Nástroj technickej podpory, ktorým sa členským štátom EÚ poskytujú prispôsobené technické odborné znalosti,
- národné schémy,
- súkromné financovanie (napr. zelené dlhopisy).

Znalostné a inovačné spoločenstvo pre mestskú mobilitu EIT navyše ponúka podporu členským štátom, regiónom a mestám pri vykonávaní ich plánov udržateľnej mestskej mobility.

2.4. Riadenie programov týkajúcich sa plánov udržateľnej mestskej mobility na vnútroštátnej úrovni

Členské štáty by mali určiť národnú kanceláriu pre riadenie programov týkajúcich sa plánov udržateľnej mestskej mobility ako ústredné miesto pre záležitosti plánov udržateľnej mestskej mobility týkajúce sa miest a mestských oblastí. Tieto kancelárie by sa mali zriadiť v spolupráci s národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi.

Kancelárie by mali disponovať príslušnými technickými odbornými znalosťami a právnymi, finančnými a ľudskými zdrojmi na vypracovanie a vykonávanie národného programu na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility.

Mali by byť neutrálne a transparentné a mali by do svojej práce zapájať regióny, mestá a vidiecke oblasti. Poradenstvo by im mala poskytovať expertná skupina zložená zo zástupcov z príslušných ministerstiev, regiónov, miest, vidieckych oblastí, akademickej obce a iných príslušných zainteresovaných strán v oblasti mestskej mobility.

Táto expertná skupina by mohla prispievať k navrhovaniu a posudzovaniu národného programu na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility, schvaľovaniu vnútroštátnych usmerňovacích dokumentov týkajúcich sa plánov udržateľnej mestskej mobility a mohla by slúžiť ako nezávislé fórum odborníkov, ktoré by pomohlo zabezpečiť riadne vykonávanie európskych a vnútroštátnych usmerení týkajúcich sa plánov udržateľnej mestskej mobility. Členské štáty by mali vychádzať z existujúcich systémov podpory pre mestá. Kancelárie pre riadenie programov by mali spájať existujúce systémy zavedené na nižšej ako vnútroštátnej a na regionálnej úrovni s cieľom zabezpečiť koordinovaný prístup vrátane konkrétnych obmedzení vzdialených a okrajových oblastí a najvzdialenejších regiónov.

⁽¹⁶⁾ https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/clean-transport-urban-transport/sumi_en.

Tieto kancelárie by sa mohli v závislosti od administratívnej štruktúry členského štátu umiestniť v rámci ministerstva, agentúry alebo špecializovaného orgánu. Národné kancelárie by sa mohli doplniť regionálnymi kancelárkami, a to najmä vo väčších alebo federálnych členských štátoch.

V súlade so zásadou subsidiarity by mestá v konečnom dôsledku mali byť naďalej zodpovedné za vypracovanie, prijatie a vykonávanie svojich plánov udržateľnej mestskej mobility.

2.5. Interakcia národných kancelárií pre riadenie programov s Európskou komisiou

Národné kancelárie pre riadenie programov by mali pôsobiť ako hlavné kontaktné miesto členských štátov s Komisiou pre výmenu a koordináciu, pokiaľ ide o služby na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility.

Podpora vykonávania plánov udržateľnej mestskej mobility je jednou z hlavných úloh expertnej skupiny pre mestskú mobilitu zriadenú po prijatí nového rámca EÚ pre mestskú mobilitu, kde sa stretávajú zástupcovia z členských štátov, regiónov, miest a iných zainteresovaných strán, aby diskutovali o politike EÚ v oblasti mestskej mobility, a to aj vo vzťahu k plánom udržateľnej mestskej mobility. Národné kancelárie pre riadenie programov by preto mali úzko spolupracovať so zástupcami svojich členských štátov v expertnej skupine a aktívne do skupiny prispievať.

2.6. Informovanie Európskej komisie o opatreniach

Členské štáty sa vyzývajú, aby s ohľadom na toto odporúčanie každý rok informovali Komisiu o opatreniach, ktoré sa prijali. Informácie by sa mali prvýkrát odovzdať jeden rok po prijatí tohto odporúčania.

Poskytnuté informácie by mali zahŕňať:

- národný program na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility,
- kontaktné údaje národnej kancelárie pre riadenie programov týkajúcich sa plánov udržateľnej mestskej mobility,
- pracovný plán národnej kancelárie pre riadenie programov na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility,
- zhrnutie výročných správ o vykonávaní pracovného plánu (vrátane kvantifikovaného pokroku pri kľúčových ukazovateľoch výkonnosti, kľúčových míľnikov a možných zistených problémov, ako aj predpokladaných zmierňujúcich opatrení) a získaných poznatkov.

3. ADRESATI

Toto odporúčanie je určené členským štátom.

V Bruseli 8. marca 2023

Za Komisiu
Adina VĂLEAN
členka Komisie

PRÍLOHA

Aktualizovaná koncepcia plánov udržateľnej mestskej mobility**1. ÚVOD**

Plán udržateľnej mestskej mobility je strategický plán určený na uspokojovanie potrieb ľudí a podnikov v oblasti mobility v mestách a ich okolí v záujme lepšej kvality života. Ide o jednotný rámec na riešenie všetkých spoločných výziev mestskej mobility pre celú funkčnú mestskú oblasť. Plán udržateľnej mestskej mobility ponúka komplexný, flexibilný a odolný prístup vedený víziou, keďže slúži ako dlhodobý plán mobility, ktorý zahŕňa balíky opatrení zameraných na krátkodobé ciele a úlohy, ktorých plnenie možno urýchliť v reakcii na meniace sa potreby.

Komisia od roku 2013 podporuje rozsiahle využívanie plánov udržateľnej mestskej mobility ako základu svojej politiky mestskej mobility. Odráža to potenciál plánu udržateľnej mestskej mobility pomôcť mestám, veľkomestám a regiónom riešiť spoločné výzvy pri ich prechode na udržateľnú mestskú mobilitu a zabezpečiť lepšiu kvalitu života. V balíku opatrení v oblasti mestskej mobility z roku 2013 ⁽¹⁾ boli miestne orgány vyzvané, aby do sa ústredným bodom ich prístupu k riešeniu problémov mestskej mobility stali plány udržateľnej mestskej mobility. Na podporu miestnych orgánov počas celého procesu súvisiaceho s plánmi udržateľnej mestskej mobility boli uverejnené súvisiace usmernenia EÚ.

Počas niekoľkých uplynulých rokov sa v spolupráci so spoločenstvom zaoberajúcim sa plánovaním mestskej mobility vypracovalo obrovské množstvo odporúčaní a usmernení a mestám a zainteresovaným stranám sa v stredisku monitorovania mestskej mobility EÚ sprístupnil následný súbor dokumentov s doplňujúcimi usmerneniami o špecifických aspektoch týkajúcich sa plánov udržateľnej mestskej mobility ⁽²⁾. Existuje aj nástroj na sebahodnotenie, ktorý má mestám pomôcť pochopiť silné a slabé stránky ich plánov udržateľnej mestskej mobility ⁽³⁾.

Pôvodná koncepcia plánov udržateľnej mestskej mobility ⁽⁴⁾ sa objavila v balíku opatrení v oblasti mestskej mobility z roku 2013 a pozostávala z ôsmich hlavných zásad. V súčasnej koncepcii plánov udržateľnej mestskej mobility sa tieto zásady ponechávajú, pričom sa aktualizuje len to, čo treba aktualizovať.

1.1. Kontext

V súlade s novou Lipskou chartou ⁽⁵⁾ musia mestá vytvoriť integrované a udržateľné stratégie rozvoja miest a zabezpečiť ich vykonávanie pre mesto ako celok, od jeho funkčných oblastí až po jeho jednotlivé štvrte.

Plánovanie udržateľnej mestskej mobility je preto kľúčové pre efektívnu a udržateľnú mobilitu v mestách vrátane mestských uzlov TEN-T a je dôležité aj pre celkové fungovanie siete a zabezpečenie opatrení pre prípad nepredvídanej udalosti, ako aj odolnosti v prípade veľkých výziev.

Navrhuje sa, aby mestské uzly spĺňali základné požiadavky týkajúce sa plánov udržateľnej mestskej mobility uvedené v prílohe V k návrhu Komisie na revidované nariadenie o TEN-T ⁽⁶⁾. Touto koncepciou nie sú dotknuté žiadne záväzné povinnosti mestských uzlov týkajúce sa prijatia plánov udržateľnej mestskej mobility a ich obsahu stanovené v budúcom revidovanom nariadení o TEN-T. Táto koncepcia vychádza z daných navrhovaných požiadaviek, ale poskytuje viac informácií a uvádza odporúčané zložky potrebné na vypracovanie plánu udržateľnej mestskej mobility bez ohľadu na to, či je mesto mestským uzlom alebo nie.

1.2. Dôvody aktualizácie koncepcie plánov udržateľnej mestskej mobility

Vzhľadom na významný vývoj za niekoľko uplynulých rokov a praktické skúsenosti získané z realizácie koncepcie za posledné desaťročie teraz existuje príležitosť na jej aktualizáciu, aby plány udržateľnej mestskej mobility mohli efektívnejšie prispievať k plneniu čoraz ambicióznějších dopravných, klimatických, zdravotníckych a spoločenských cieľov a záväzkov.

⁽¹⁾ COM(2013) 913 final.

⁽²⁾ <https://www.eltis.org/mobility-plans/sump-guidelines>.

⁽³⁾ <https://www.eltis.org/resources/tools/sump-self-assessment-tool>.

⁽⁴⁾ Príloha 1 k oznámeniu Komisie s názvom Spoločné vytvorenie konkurencieschopnej mestskej mobility efektívne využívajúcej zdroje (https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar%3A82155e82-67ca-11e3-a7e4-01aa75ed71a1.0011.02/DOC_4&format=PDF).

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/brochure/new_leipzig_charter/new_leipzig_charter_en.pdf.

⁽⁶⁾ COM(2021) 812/2.

Súčasnú politickú smerovanosť je stanovené najmä v Európskej zelenej dohode ⁽⁷⁾, stratégii pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu ⁽⁸⁾ a novom rámci EÚ pre mestskú mobilitu ⁽⁹⁾. V balíku Fit for 55 ⁽¹⁰⁾ a balíku o zelenej a efektívnej mobilite a REPowerEU ⁽¹¹⁾ Komisia nedávno predložila príslušné legislatívne návrhy. Najdôležitejšie je, že koncepcia plánov udržateľnejestskej mobility musí lepšie zahŕňať klimatické a energetické aspekty a zároveň riešiť bezpečnosť, inkluzívnosť a prístupnosť, ako aj aspekty nákladnej dopravy a logistiky miestnej dopravy.

Presnejšie sa v novom rámci EÚ pre mestskú mobilitu píše, že v aktualizovanej koncepcii plánov udržateľnejestskej mobility by sa malo objasniť, že prioritou je uprednostňovať udržateľné riešenia vrátane aktívnej, hromadnej a verejnej dopravy a spoločnej mobility (vrátane prepojení medzi mestom a vidiekom), ktorými sa v plnej miere integrujú aspekty odolnosti, ako aj plány udržateľnejestskej logistiky, a to na základe vozidiel a riešení s nulovými emisiami. Koncepcia by sa mala ďalej dopĺňať, pričom sa v prípade plánov udržateľnejestskej mobility mestských uzlov TEN-T predpokladá potreba špecifických ukazovateľov a požiadaviek ⁽¹²⁾.

Nástroje plánovania v oblastiach mobility, energetiky, udržateľnosti a využívania pôdy sa napokon musia navzájom viac dopĺňať. Takto revidovaná koncepcia vytvorí aj užšie väzby medzi plánmi udržateľnejestskej mobility a inými relevantnými mestskými plánmi, ktoré sa týkajú energetiky a klímy, najmä akčnými plánmi v oblasti udržateľnej energetiky a klímy.

2. KONCEPCIA PLÁNOV UDRŽATELNEJ MESTSKEJ MOBILITY

Táto koncepcia predstavuje odporúčaný prístup k plánom udržateľnejestskej mobility pre mestské oblasti bez ohľadu na ich veľkosť. Plán udržateľnejestskej mobility by sa mal vypracovať a realizovať v súlade s týmito hlavnými zásadami.

2.1. Jasné a merateľné ciele a zámery

Hlavným cieľom plánu udržateľnejestskej mobility je viac sprístupniť funkčnú mestskú oblasť ⁽¹³⁾, pre ktorú je určený, a poskytnúť vysokokvalitnú, bezpečnú a udržateľnú nízkoemisnú mobilitu v prípade vstupu do tejto oblasti, prechodu cez ňu a v jej vnútri. Mal by podporovať najmä mobilitu s nulovými emisiami a zavedenie systémuestskej dopravy, ktorý prispieva k lepšej celkovej výkonnosti dopravnej siete, a to najmä rozvojom infraštruktúry pre plynulú premávku vozidiel s nulovými emisiami, ako aj multimodálnych uzlov osobnej dopravy na uľahčenie spojení prvého a posledného úseku a multimodálnych terminálov nákladnej dopravy, ktoré obsluhujú mestské oblasti.

Plán udržateľnejestskej mobility by mal preto obsahovať špecifické ciele a zámery na podporu rozvoja systémuestskej dopravy, ktorý:

- je bezpečný, prístupný, cenovo dostupný a inkluzívny pre všetkých používateľov vrátane znevýhodnených skupín a osôb so zdravotným postihnutím alebo zníženou pohyblivosťou, pričom zohľadňuje rodové hľadisko a demografické zmeny,
- slúži potrebám mobility všetkých používateľov vrátane cyklistiky a chôdze,estskej logistiky, diaľkovej nákladnej dopravy a tokov cestujúcich v sieti TEN-T, ako aj tokov z prímestských a vidieckych oblastí okolo mesta, ktoré pokrývajú celú funkčnú mestskú oblasť (mesto a jeho zóna dochádzky do práce),
- spĺňa požiadavky na udržateľnosť, ochranu klímy a odolnosť, pričom sa vyvažuje potreba zabezpečiť hospodársku životaschopnosť, sociálnu spravodlivosť a ochranu zdravia a životného prostredia,
- optimalizuje efektívnosť systémovestskej mobility, pričom sa zohľadňuje nákladová účinnosť, ako aj externé vplyvy rôznych druhov dopravy spojené najmä s preťažením, látkami znečisťujúcimi ovzdušie a hlukom, emisiami CO₂, úmrtiami a zraneniami v doprave a ich vplyvom na biodiverzitu,
- prispieva k zatraktívneniu mestského prostredia, a to aj lepším spoločným využívaním verejne prístupného priestoru,

⁽⁷⁾ COM(2019) 640 final.

⁽⁸⁾ COM(2020) 789 final.

⁽⁹⁾ COM(2020) 811 final.

⁽¹⁰⁾ COM(2021) 550 final.

⁽¹¹⁾ COM(2022) 230 final.

⁽¹²⁾ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete [COM(2021) 812 final].

⁽¹³⁾ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Functional_urban_area#:~:text=Short%20definition%3A%20a%20functional%20urban,city%20\(OECD%2C%202012\).](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Functional_urban_area#:~:text=Short%20definition%3A%20a%20functional%20urban,city%20(OECD%2C%202012).)

- zvyšuje kvalitu života a prospieva verejnému zdraviu s prihliadnutím na ciele OSN v oblasti udržateľného rozvoja ⁽¹⁴⁾ a zabezpečuje, aby infraštruktúra a služby mestskej dopravy boli bezpečné, spoľahlivé a pohodlné pre všetkých vrátane zraniteľných skupín v spoločnosti a žien,
- zlepšuje bezpečnosť a ochranu v cestnej premávke, najmä v prípade aktívnych a zraniteľných účastníkov cestnej premávky (napr. chodcov, cyklistov, starších ľudí, detí, osôb so zdravotným postihnutím a zníženou pohyblivosťou), služby a verejne prístupné priestory, a to v snahe dosiahnuť víziu nulovej úmrtnosti ⁽¹⁵⁾ v oblasti bezpečnosti cestnej premávky v mestách v súlade s vyhlásením z Valletty ⁽¹⁶⁾,
- znižuje všetky zdroje znečistenia z dopravy, ako je znečistenie ovzdušia, hluk, tuhé častice a mikroplasty, ako aj emisie skleníkových plynov z dopravy, a zároveň zvyšuje jej energetickú účinnosť s cieľom dosiahnuť mestskú mobilitu s nulovými emisiami v súlade s cieľmi Európskej zelenej dohody, stratégiou pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu ⁽¹⁷⁾, akčným plánom nulového znečistenia ⁽¹⁸⁾ a európskym právnym predpisom v oblasti klímy, pričom sa zohľadňujú národné energetické a klimatické plány, plány kvality ovzdušia a miestne akčné plány v oblasti udržateľnej energetiky a klímy,
- prispieva k lepšej prepojiteľnosti a celkovej výkonnosti transeurópskej dopravnej siete a dopravného systému Európy ako celku, a to tak pre cestujúcich, ako aj pre tovar.

2.2. Dlhodobá vízia a jasný plán vykonávania

Plán udržateľnej mestskej mobility predstavuje dlhodobú stratégiu budúceho rozvoja funkčnej mestskej oblasti a v tejto súvislosti aj stratégiu budúceho rozvoja dopravnej infraštruktúry a služieb multimodálnej mobility, prípadne je spojený s takouto existujúcou stratégiou. Zahŕňa aj plán realizácie pre krátkodobé vykonávanie stratégie. Mal by sa začleniť do integrovaného prístupu k udržateľnému rozvoju miest a prepojiť s príslušným využívaním pôdy, priestorovým plánovaním a plánovaním odvetvovej politiky (napr. v oblasti klímy a energetiky).

Plán udržateľnej mestskej mobility by mal preto obsahovať:

- časový harmonogram a rozpočtový plán s náležite identifikovanými zdrojmi potrebného financovania; plán realizácie by mal ideálne pokrývať 3 – 10 rokov,
- jasne vymedzené zodpovednosti a zdroje vrátane identifikovaných zdrojov vyžadovaných na každého účastníka.

2.3. Posúdenie súčasnej a budúcej výkonnosti

Plán udržateľnej mestskej mobility by mal vychádzať zo starostlivého posúdenia súčasnej a budúcej výkonnosti systému mestskej dopravy a mal by byť podporený komplexným monitorovacím systémom, ktorý zahŕňa:

- analýzu stavu, základný a konečný scenár, pričom sa začína komplexným preskúmaním súčasnej situácie a stanovením východiskového stavu, podľa ktorého možno merať budúci pokrok; mal by obsahovať aj posúdenie vplyvu navrhovaných opatrení,
- špecifické ciele a úlohy: v pláne udržateľnej mestskej mobility by sa mali určiť špecifické a realistické ciele výkonnosti, ktoré sú prepojené s analýzou stavu a sú ambiciózne z hľadiska cieľa a všeobecných zámerov plánu udržateľnej mestskej mobility. Prípadne by sa v ňom mali stanoviť aj merateľné úlohy vychádzajúce z realistického posúdenia východiskových a dostupných zdrojov a vyjadrujúce špecifické ciele,
- ukazovatele výkonnosti, pokiaľ možno založené na ukazovateľoch udržateľnej mestskej mobility ⁽¹⁹⁾, ktorými sa charakterizuje aktuálny stav systému mestskej dopravy a monitoruje pokrok pri dosahovaní stanovených cieľov.

⁽¹⁴⁾ <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>.

⁽¹⁵⁾ https://ec.europa.eu/transport/themes/strategies/news/2019-06-19-vision-zero_en.

⁽¹⁶⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9994-2017-INIT/sk/pdf>.

⁽¹⁷⁾ COM(2020) 789 final.

⁽¹⁸⁾ https://environment.ec.europa.eu/strategy/zero-pollution-action-plan_sk.

⁽¹⁹⁾ https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/clean-transport-urban-transport/sumi_en.

2.4. Integrovaný rozvoj všetkých druhov dopravy s uprednostnením najudržateľnejších druhov

Plán udržateľnej mestskej mobility by mal podporovať multimodálnu dopravu integráciou rôznych druhov dopravy a opatrení zameraných na umožnenie plynulej a udržateľnej mobility. Mal by zahŕňať opatrenia na zvýšenie modálneho podielu udržateľnejších foriem dopravy, ako sú verejná doprava, aktívna mobilita, spoločná mobilita ⁽²⁰⁾, mestská logistika s nulovými emisiami a prípadne vnútrozemská vodná a námorná doprava.

Mal by zahŕňať aj opatrenia na podporu mobility s nulovými emisiami, najmä pokiaľ ide o ekologizáciu mestského vozidlového parku, zníženie preťaženia a zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky, najmä v prípade zraniteľných účastníkov cestnej premávky.

V pláne sa predkladá integrovaný súbor technických, infraštruktúrnych, politických a právne nezáväzných opatrení na zlepšenie výkonnosti a nákladovej účinnosti, pokiaľ ide o stanovené ciele a špecifické zámery.

Plán udržateľnej mestskej mobility by preto mal zahŕňať:

- služby verejnej a hromadnej dopravy, ako aj spoločnú mobilitu so špecializovanou stratégiou zameranou na zlepšenie ich kvality, pokrytia, bezpečnosti, integrácie a prístupnosti,
- nemotorizovanú dopravu s plánom na zatraktívnenie a zvýšenie bezpečnosti chôdze, cyklistiky a mikromobility, v ktorom sa usiluje o komplexnú a kvalitnú sieť,
- multimodalitu s cieľom lepšie integrovať rôzne druhy dopravy tak pre cestujúcich, ako aj pre tovar,
- bezpečnosť cestnej premávky v mestách s cieľom dosiahnuť víziu nulovej úmrtnosti a nulových vážnych zranení, najmä v prípade zraniteľných účastníkov cestnej premávky vrátane chodcov a cyklistov,
- znižovanie preťaženia a optimalizáciu využívania infraštruktúry spojenej s opatreniami na riadenie parkovania vrátane optimalizácie nabíjacej infraštruktúry, skúmania potenciálu prerozdelenia cestného a mestského priestoru na nemotorizované spôsoby dopravy alebo iné ako dopravné využitia,
- mestskú logistiku vrátane doručovania do domácnosti a riadenia vozidlového parku úžitkových vozidiel (napr. taxíkov) s opatreniami na zlepšenie efektívnosti pri súčasnom znížení externých vplyvov, ako sú emisie skleníkových plynov, znečisťujúce látky, hluk a preťaženie (plán udržateľnej mestskej mobility a akýkoľvek špecifický plán udržateľnej mestskej logistiky by mali byť integrovaným spôsobom navzájom zosúladené),
- plány riadenia mobility s opatreniami zameranými na vykonanie zmeny smerom k udržateľnejším modelom mobility pre ľudí dochádzajúcich do práce, spotrebiteľov a študentov (vrátane tých, ktorí prichádzajú z okolitých prímestských a vidieckych oblastí) v odvetviach, ako sú zamestnanosť, vzdelávanie, zdravotníctvo, maloobchod a cestovný ruch/podujatia,
- digitalizáciu vrátane inteligentných dopravných systémov (IDS), ako sú multimodálne služby digitálnej mobility, ktoré poskytujú možnosť prístupu k informáciám, rezervácie, zaplatacia cesty a získavania lístkov vo všetkých druhoch dopravy, ako aj zber údajov (napríklad od súkromných prevádzkovateľov, veľkých dát, umelej inteligencie, digitálnych dvojčiat, internetu vecí atď.), aby sa podporila príprava, vykonávanie a monitorovanie opatrení zahrnutých v pláne udržateľnej mestskej mobility.

2.5. Integrovaný prístup k mobilite cestujúcich a mestskej nákladnej doprave a logistike

Mestská logistika, ako aj prepojenia na diaľkovú nákladnú dopravu by sa mali v plnej miere zohľadniť a začleniť do plánu udržateľnej mestskej mobility, aby sa zabezpečil systematický prístup ku všetkým aspektom mestskej mobility a aby sa dosiahol cieľ mestskej logistiky s nulovými emisiami a dodávok na poslednom úseku. Špecifické záležitosti mestskej logistiky by sa mohli riešiť v osobitnom a zosúladenom pláne udržateľnej mestskej logistiky.

V prípade príslušných mestských oblastí by sa mal v pláne udržateľnej mestskej mobility náležite zohľadniť vplyv rôznych mestských opatrení na toky cestujúcich aj toky nákladnej dopravy a transeurópsku dopravnú sieť (TEN-T) s cieľom zabezpečiť plynulý prechod cez mestské uzly, ich obchádzku, prepojenie cez ne a okolo nich vrátane vozidiel s nulovými emisiami. Mal by obsahovať najmä opatrenia na zmiernenie preťaženia, zlepšenie bezpečnosti cestnej premávky a odstránenie úzkych miest, ktoré ovplyvňujú dopravné toky v rámci siete TEN-T.

⁽²⁰⁾ V tomto dokumente sa spoločná mobilita vzťahuje na spoločné využívanie druhov dopravy, ako je spoločné využívanie prenajatých vozidiel (napr. bicyklov, kolobežiek, áut), spolujazda/car-pooling (t. j. spoločné využívanie priestoru vo vozidle), ako aj služby dopravy na požiadanie (napr. služby jász na vyžiadanie ako taxíky).

2.6. Participatívny prístup a koordinácia s inými relevantnými iniciatívami

Pri vypracovaní a vykonávaní plánu udržateľnej mestskej mobility by sa malo vychádzať z integrovaného a participatívneho prístupu s vysokým stupňom spolupráce, koordinácie a konzultácií medzi rozličnými úrovňami verejnej správy a príslušnými orgánmi. Zapojiť by sa mali aj široká verejnosť, zástupcovia občianskej spoločnosti a hospodárske subjekty.

Na tento účel by mali miestne plánovacie orgány zaviesť vhodné štruktúry a postupy.

Tento proces by mal zahŕňať najmä:

- náležité zapojenie príslušných účastníkov vo funkčnej mestskej oblasti, ako sú obyvatelia, zástupcovia organizácií občianskej spoločnosti a hospodárske subjekty, do vypracovania a realizácie plánu od začiatku a počas celého procesu, aby sa zabezpečila vysoká úroveň prijatia a podpory,
- medzirezortné konzultácie a spoluprácu na miestnej a regionálnej úrovni s cieľom zabezpečiť konzistentnosť a komplementárnosť s miestnymi a regionálnymi politikami, stratégiami a opatreniami, najmä tými, ktoré sa týkajú využívania pôdy a priestorového plánovania, plánov pre rozvoj zelených oblastí v mestách⁽²¹⁾, energetiky, zdravotníctva, vzdelávania, sociálnych služieb, presadzovania práva a vykonávania policajných funkcií,
- úzku výmenu informácií s príslušnými orgánmi zodpovednými za poskytovanie dopravnej infraštruktúry a služieb vo funkčnej mestskej oblasti (susediace mestské, prímestské a vidiecke oblasti) a na rôznych úrovniach riadenia a verejnej správy.

2.7. Monitorovanie, preskúmanie, podávanie správ a zabezpečovanie kvality

Plán udržateľnej mestskej mobility by mal zahŕňať ciele, úlohy a ukazovatele, na ktorých je založená súčasná a budúca výkonnosť mestských dopravných systémov, a to prinajmenšom pokiaľ ide o emisie skleníkových plynov, preťaženie, úmrtia a vážne zranenia na cestách, podiel jednotlivých druhov dopravy a prístup k službám mobility, ako aj údaje o znečistení ovzdušia a znečistení hlukom v mestách. Vykonávanie plánu udržateľnej mestskej mobility by sa malo monitorovať pomocou týchto ukazovateľov výkonnosti.

Miestne orgány by mali zaviesť najmä mechanizmy na monitorovanie pokroku pri dosahovaní cieľov svojich plánov udržateľnej mestskej mobility a v prípade potreby prijať včasné nápravné opatrenia. Členské štáty by mali podporovať mestá v tejto úlohe a zabezpečovať kvalitu plánu udržateľnej mestskej mobility a jeho súlad s požiadavkami koncepcie plánov udržateľnej mestskej mobility v súlade s odporúčaním Komisie týkajúcim sa národných programov na podporu plánov udržateľnej mestskej mobility.

Pokrok pri dosahovaní cieľa a špecifických zámerov plánu udržateľnej mestskej mobility a plnení úloh v ňom by sa mali pravidelne posudzovať pomocou vybraných ukazovateľov výsledkov⁽²²⁾. Mali by sa prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie včasného prístupu k príslušným údajom a štatistikám. Základom pre preskúmanie vykonávania plánu udržateľnej mestskej mobility by mala byť monitorovacia správa.

V záujme podpory monitorovania by sa malo podporovať využívanie prognóz na predvídanie budúcich potrieb a výziev. Takéto prognózy možno podporovať digitálnymi nástrojmi, ako sú miestne digitálne dvojčatá.

2.8. Usmernenie a podpora na európskej úrovni

Európska komisia bude pokračovať v poskytovaní informácií o plánoch udržateľnej mestskej mobility prostredníctvom európskej informačnej služby pre miestnu dopravu európskeho strediska monitorovania mestskej mobility⁽²³⁾. Tieto informácie zahŕňajú usmernenia súvisiace s procesom plánov udržateľnej mestskej mobility a referenčné materiály o špecifických aspektoch plánov udržateľnej mestskej mobility⁽²⁴⁾.

Expertná skupina Komisie pre mestskú mobilitu⁽²⁵⁾, ktorá bola zriadená po prijatí nového rámca EÚ pre mestskú mobilitu, pomôže doplniť a zjednodušiť tieto materiály.

⁽²¹⁾ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en.

⁽²²⁾ Napríklad ukazovatele udržateľnej mestskej mobility, ktoré sú k dispozícii na: https://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility/sumi_en.

⁽²³⁾ <https://www.eltis.org/mobility-plans>.

⁽²⁴⁾ <https://www.eltis.org/mobility-plans/topic-guides>; <https://www.eltis.org/mobility-plans/practitioner-briefings>.

⁽²⁵⁾ Skupina E03863 (<https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupID=3863>).